

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 561/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Holokaustin muistopäivän lisäämisestä kalenteriin EU:n strategian ja kansainvälisen käytännön mukaisesti

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimituttanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Antero Laukkasen /kd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 561/2022 vp:

Kuinka hallitus edistää sitä, että EU:n strategian ja kansainvälisen käytännön mukaisesti Suomalaiseen kalenteriin tehdään nimikemuutos, jossa kalenterissa oleva nimike "Vainojen uhrien muistopäivä" muutetaan muotoon "Holokaustin muistopäivä"?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus tukee täysin EU:n strategiaa antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi (2021–2030). Hallitus ei hyväksy antisemitismia sen missään muodossa.

Valtioneuvoston kanslia on päätöksellään (1208/2001) perustanut Vainojen uhrien muistopäivän. Päätöksessä todetaan, että 27. tammikuuta vietetään juutalaisvainojen ja kansanvainojen uhrien muistopäivää. Päätöksessä muistopäivän perusteena on ollut juutalaisvainojen uhrien lisäksi myös muiden kansanvainojen uhrien muistaminen. Tämä ei tarkoita, että holokaustia voi verrata muihin kansanmurhien ja joukkotuhonnan muotoihin. Kyse on ennen kaikkea holokaustista, mikä on korostunut myös valtioneuvoston edustajien puheissa muistopäivän kansallisessa vietossa. Muista kansanmurhista, esimerkiksi Ruandassa, on käyty keskustelua myös esim. IHRA:n puitteissa (International Holocaust Remembrance Alliance).

Holokausti on lisäksi vierasperäisenä sanana monille suomalaisille hankala, kun taas vainojen uhrien muistopäivä on kielellisesti selkeä suomen kielen ilmaus. Kotimaisten kielten keskus viittaa päivitettyssä lausunnossaan aiemmin asiasta todettuun ja puoltaa muistopäivän nykyisen nimen säilyttämistä. Muistopäivän nykyistä nimeä ei voi pitää yksiselitteisesti merkitykseltään liian laajana ja siksi harhaanjohtavana. Yliopiston almanakkatoimisto muistuttaa siitä, että nimi vainojen uhrien muistopäivä on näiden kahdenkymmenen vuoden aikana, jolloin se on ollut merkittynä kalenteriin, ehtinyt vakiintua suomalaisten käyttöön. Yliopiston almanakkatoimiston hallitus on keskustellut moneen otteeseen asiasta, eikä se ole nähnyt tarvetta nimenmuutokselle.

Edellä todetun perusteella muistopäivän nimenmuutokselle ei nähdä tällä hetkellä tarvetta.

Helsingissä 9.11.2022

Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen

VN/29143/2022-OKM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: